

Medijų ir informacinio raštingumo ugdymas mokykloje – švietimo atsakymas į šiuolaikinio pasaulio iššūkius

Atrinktos mokyklos dalyvauti projekte „Medijų ir informacinio raštingumo ugdymas“

Šiaurės ministrų tarybos biuras Lietuvoje ir Ugdymo plėtotės centras atrinko 60 mokyklų komandų dalyvauti projekte „Medijų ir informacinio raštingumo ugdymas“.

Jos dalyvaus projekto įvadinėse konferencijose 2015 metų balandžio 17 d. Vilniuje, 20 d. Klaipėdoje ir 21 d. Šiauliuose ir seminaruose birželio, rugsėjo ir spalio mėnesiais. Atrankoje iš viso dalyvavo 180 mokyklų.

Projektas siekia sukurti sistemines prielaidas medijų ir informacinio raštingumo (MIR) ugdymui, jį integruojant į bendrąjį ir neformalųjį ugdymą. Bus remiamasi geriausia Šiaurės šalių patirtimi, sukurtas pagrindas tolesniam Lietuvos (ir Baltijos šalių) bendradarbiavimui su Šiaurės šalimis šioje srityje.

Kas tai yra medijų ir informacinis raštingumas

Medijų ir informacinis raštingumas – kompetencijos, kurias įgiję piliečiai gali veiksmingai naudotis medijomis (spauda, radijo ir televizijos laidos, kino filmai, reklama, internetas ir kt.) ir kitais informacijos šaltiniais (įskaitant bibliotekas, archyvus, muziejus), nepriklausomai nuo naudojamų technologijų.

Medijų ir informacinio raštingumo ugdymo tikslas – ugdyti mokinių gebėjimus rasti, pasirinkti ir kritiškai vertinti informaciją, naudotis šiuolaikinėmis informacijos sklaidos priemonėmis, išreikšti save per medijas. Tai padeda ugdyti kritinį mąstymą, kūrybiškumą, problemų sprendimo gebėjimus, gilinti šiuolaikinio pasaulio procesų suvokimą.

Projekte dalyvaujančioms mokyklų komandoms bus pristatyta metodinė medžiaga, kurią jos išbandys savo mokyklose ir teiks grįžtamąjį ryšį. Patobulinta medžiaga vėliau bus skelbiama „Ugdymo sode“.

Kokie yra medijų ir informacinio raštingumo ugdymo metodai

Informacijos kritiškas vertinimas – labai svarbus aspektas. Tai yra nuolatinis medijose pateikiamos informacijos apdorojimas (priėmimas, suvokimas, analizė, klausimų kėlimas, informacijos panaudojimas).

Aktyvūs mokymo metodai padeda mokiniams savarankiškai atrasti, vertinti, pavyzdžiui, radijo ir TV laidas, tinklaraščius ar pan., diskutuoti ginant savo nuomonę.

Mokymasis grupėmis turėtų vykti atliekant tiek analizės, tiek kūrybines užduotis, vykdant projektus, kuriant įtaigius tekstus, reklamas, po to vertinant jų poveikį, analizuojant tekstus, laidas, kino filmus.

Skatinimas taikyti įgytas žinias ir patirtį. Siūloma organizuoti išvykas į žymias vietas, apie kurias sužinota internete. Mokiniai turėtų mokytis naudotis internetu kaip pagalbine mokymosi ir bendravimo priemone, rengti montažus apie savo vietovę, gamtą, žmones, kalbą, dainas, kultūrą ir jais dalytis su kitomis mokyklomis.

Skatinimas dalyvauti kuriant medijų turinį: rengti pranešimus iš mokyklos gyvenimo spaudai, radijai, televizijai, rašyti laiškus redakcijoms, kurti filmus, rašant jiems scenarijus, jungtis į radijo būrelius, ruošti dokumentinę ir meninę medžiagą laidoms.

Siūlomos šios užduotys: tyrinėjimo (infomacijos šaltinių paieška, duomenų rinkimas, analizė ir išvadų darymas); **kritinio mąstymo** (informacijos šaltinių analizė, kritinis vertinimas, probleminių, diskusinių klausimų kėlimas ir sprendimų paieška); **kūrybinės** (medijų ir žiniasklaidos pranešimų kūrimas).

Kaip medijų ir informacinis raštingumas integruojami į ugdymo turinį

Medijų ir informacinis raštingumas gali būti integruojamas į įvairius mokomuosius dalykus (lietuvių kalbą, pilietiškumo pagrindus, istoriją, etiką, ekonomiką, informacines technologijas ir kt.), į

formalųjį ugdymą, numatant atskirą pasirenkamąjį modulį, ir į neformalųjį ugdymą. 2014 m. atliktos apklausos „Medijų ir informacinio raštingumo ugdymo situacija mokyklose“ duomenimis, atsakymai į klausimą „**Kokiu būdu Jūsų mokykloje būtų tikslingiausia organizuoti MIR ugdymo veiklas?**“ pasiskirstė taip:

- kaip atskirą modulį – 37 %;
- kaip pasirinktinai į kitas disciplinas integruojamą programą – 36 %;
- kaip užklasinę ar projektinę veiklą, atskirą kursą – 27 % atsakymų.

Medijų ir informacinio raštingumo ugdymo išteklių apžvalga

Ugdymas, kaip suvokti ir naudotis medijomis ir informacija, Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklose nėra naujas dalykas. Prašome susipažinti su medijų ir informacinio raštingumo ugdymui skirta metodine medžiaga, projektais ir kitomis iniciatyvomis.

- [2007–2009 metai. Projekto „Informacinis raštingumas mokykloje“ \(9–11 klasės\) medžiaga.](#) Įgyvendinant projektą 15-oje mokyklų buvo išbandytos informacinio raštingumo pamokos. Šios pamokos skirtos vyresniųjų klasių mokiniams, tačiau atsižvelgiant į Pradinio ir pagrindinio ugdymo Bendrąsias programas (2008) dalis pamokų medžiagos galėtų būti panaudota ir 7–8 klasėse.
 - [Programa „Saugesnis internetas“.](#) Tai Europos Komisijos Informacinės visuomenės direktorato programa. Jos tikslai – skatinti saugesnį, ypač vaikų, naudojimąsi internetu ir naujomis jo technologijomis bei apsaugoti vaikus, kovojant su neteisėtu ir žalingu interneto turiniu bei elgesiu.
 - [Programa „Kinas mano mokykloje“.](#) Programa supažindina Lietuvos pedagogus su kino kalbos ypatybėmis bei siūlo veiksmingas kino panaudojimo galimybes ugdymo procese.
 - [Projektas „Mokausi iš kino“.](#) Šio projekto dalyviams siūloma pasižiūrėti per 30 filmų, kuriuose nagrinėjamos vaikams ir jaunimui aktualios temos. Visus filmus lydi pedagogams skirta metodinė medžiaga. Ji padės savarankiškai surengti matyto filmo aptarimą klasėje.

Kita medžiaga

- [Projekto „Mus jungia biblioteka“ konferencijos „Informacinis raštingumas ugdymo įstaigose“ medžiaga](#)
- [Lietuvos kino centro Kino edukacijos ugdymo bazė](#)
- [Laidų ciklas „Medijų raštingumas“](#)

Daugiau išteklių – <http://www.upc.smm.lt/projektai/mir/biblioteka.php>. Kviečiame susipažinti ir naudotis.

Parengė M. Bražiūnaitė, J. Duksienė

[Daugiau informacijos apie UPC veiklą ieškokite interneto svetainėje](#)

Klausimus galite pateikti el. p. info@upc.smm.lt arba [UPC svetainėje](#)

Savo pastabas ir siūlymus Naujienlaiškiui siųskite el. p. jadvyga.duksiene@upc.smm.lt